

สุขภาพจิตและพฤติกรรมการณ์ของผู้เสพติดยาบ้าของผู้ดูแล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2543

ISBN 974-664-682-6

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

จพ
ป/๕๕๔๖
๒๕๔๓
ค.๒
53571 @ ๒

4037092 NSPS/M : สาขาวิชา : สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชศาสตร์

; พย.ม. (สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชศาสตร์)

คำสำคัญ : สุขภาพจิต / พฤติกรรมการดูแล / ผู้ดูแลผู้เสพติดยาบ้า

ปาริชาติ แวน์ไวศาสตร์ : สุขภาพจิต และพฤติกรรมการดูแลผู้เสพติดยาบ้าของผู้ดูแล

(MENTAL HEALTH AND CARING BEHAVIORS OF CAREGIVERS OF

AMPHETAMINE USERS.) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : จารุวรรณ ต.สกุล, ศส.ม.,

วรรณภา คงสุริยะนาวิน, ศษ.ค., ยาใจ สิทธิมงคล, Ph. D. 103 หน้า ISBN 974-664-682-6

สุขภาพจิตเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะปกติสุข และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะสามารถปรับตัวต่อภาวะเครียดและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ผู้ดูแลผู้เสพติดยาบ้าเป็นผู้ที่เผชิญกับความเครียดอย่างรุนแรง และมีความเสี่ยงต่อการเกิดความเจ็บป่วยทางจิตอันเนื่องจากการเผชิญกับความเครียดในการดูแลผู้เสพติดยาบ้า การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสุขภาพจิตและพฤติกรรมการดูแลผู้เสพติดยาบ้า รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิต และพฤติกรรมการดูแลผู้เสพติดยาบ้าของผู้ดูแลที่พาผู้เสพติดยาบ้ามารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลรัฐญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 180 ราย ระหว่างเดือนมีนาคม - พฤษภาคม 2542 เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตที่พัฒนามาจาก The General Health Questionnaire -28 (ฉบับภาษาไทย) และแบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลผู้เสพติดยาบ้าของผู้ดูแลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจสอบความเที่ยงตรงและหาค่าความเชื่อมั่นได้ 0.90 และ 0.80 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่คำนวณร้อยละ และทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่าผู้ดูแลผู้เสพติดยาบ้าร้อยละ 66.7 มีแนวโน้มที่จะมีความผิดปกติทางจิตเวชโดยมีคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอาการด้านความวิตกกังวลและนอนไม่หลับสูงกว่าด้านอาการทางกาย ด้านความบกพร่องทางสังคม และด้านความซึมเศร้ารุนแรง ผู้ดูแลผู้เสพติดยาบ้ามีพฤติกรรมการดูแลผู้เสพติดยาบ้าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 75.21 ของคะแนนเฉลี่ย) และ สุขภาพจิตของผู้ดูแลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลผู้เสพติดยาบ้าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 0.65, P > .05$)

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ผู้ดูแลผู้เสพติดยาบ้า เป็นกลุ่มเสี่ยงอีกกลุ่มหนึ่ง ที่ควรส่งเสริม ปรึกษาปรึกษา และให้การช่วยเหลือ เพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพจิต หรือการเจ็บป่วยทางจิต พร้อมทั้งสนับสนุน และคงไว้ซึ่งพฤติกรรมการดูแลผู้เสพติดยาบ้าของผู้ดูแลให้เหมาะสม และต่อเนื่อง

4037092 NSPS/M : MAJOR : MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING
M.N.S. (PSYCHIATRIC MENTAL HEALTH NURSING)

KEY WORDS : MENTAL HEALTH / CARING BEHAVIORS / CAREGIVERS /
AMPHETAMINE USERS

PARICHAT WANWAISART : MENTAL HEALTH AND CARING BEHAVIORS
OF CAREGIVERS OF AMPHETAMINE USERS. THESIS ADVISORS : JARUWAN T.
SKUL, M.S.W., WANNA KONGSURIYANAVIN, Ed.D., YAJAI SITTHIMONGKOL.
Ph.D. 103 P. ISBN 974-664-682-6

Mental health constitutes as a vital part of an individual's well-being. People who have good mental health are those who can adapt effectively in their daily living. Caregivers of amphetamine users face severe stress and are at risk of developing a mental disorder from caring for their ill member. The objectives of this study were to study the mental health and caring behaviors of caregivers of amphetamines users and the relationship between mental health and caring behaviors. The sample consisted of 180 caregivers, who brought their ill member to Thanyarak Hospital during March to May 1999. The General Health Questionnaire - 28 (Thai - version) and the Caring Behaviors, were used for data collection. The reliability of the questionnaires tested by Cronbach's alpha coefficient were 0.90 and 0.86 respectively. The data were analyzed by mean and percentage and the relationship between mental health and caring behaviors were analyzed by the Chi-square test.

The results showed that 66.7 percent of the subjects had potential psychiatric disorder. The subjects had a higher score in sub-scale of anxiety and insomnia, comparing to other sub-scales, including somatic symptom, social dysfunction and severe depression. The subjects had caring behaviors at a moderate level with a percentage mean score of 75.21. There was no significant relationship between mental health and caring behaviors of amphetamine users. ($\chi^2 = 0.65, P > .05$)

This study suggests that nurses should realize the importance of developing a program for promoting mental health of caregivers of amphetamine users since they are at risk of psychiatric disorders. The caregivers should receive great support in order to preventing mental health problems and maintain their appropriate caring behaviors.